

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse a soudců JUDr. Jiřího Derfla a JUDr. Martiny Vernerové ve věci

žalobce: I. T., „X“,
bytem „X“,
zastoupený JUDr. Petrem Bauerem, advokátem,
sídlem Jinonická 804/80, 158 00 Praha 5,

proti

žalovanému: Krajský úřad Ústeckého kraje,
sídlem Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 4. 2022, č. j. KUUK/064082/2022,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého právního zástupce se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 4. 2022, č. j. KUUK/064082/2022, jímž žalovaný zamítl žalobcovo odvolání a potvrdil usnesení Magistrátu města Mostu, odboru správních činností, (dále jen „magistrát“) ze dne 28. 2. 2022, č. j. MmM/028091/2022/OSČ-P/TV, (vypraveno dne 7. 3. 2022). Tímto usnesením magistrát zamítl žalobcovu žádost o prominutí zmeškání úkonu – podání odporu proti příkazu vydanému magistrátem dne 11. 1. 2022 (vypraven dne 13. 1. 2022), č. j. OSČ-Př/124673/4358/2021/TV, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

přestupků podle § 125c odst. 1 písm. k) a i) bod 2 a 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“). Žalobce se v žalobě současně domáhal toho, aby soud uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů soudního řízení.

Žaloba

2. Žalobce v žalobě namítl, že postup ve věci a argumentace správních orgánů, které zmeškání úkonu neprominuly z právního důvodu dle § 41 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), jsou zcela zmatečné, a tím pádem i nepřezkoumatelné a neodůvodněné. V tomto ustanovení totiž jsou vyloženy procesní a formální náležitosti žádosti o prominutí ze strany účastníka, nikoliv důvody pro zamítnutí takové žádosti. Procesní a formální náležitosti žádosti přitom žalobce všechny splnil.
3. Dále žalobce poukázal na to, že v prvostupňovém rozhodnutí je uvedena mimoběžná poznámka o žádosti o přijetí do služebního poměru. Vyslovil proto pochybnosti o elementární kompetenci a pravomoci konkrétních úředních osob. Těžko pak podle něj mohlo dojít k zákonnému a řádnému rozhodnutí. Žalobce označil za rutinérský, nepozorný a chaotický i postup žalovaného, který na druhé straně napadeného rozhodnutí uvedl, že k doručení příkazu došlo až dne 7. 3. 2022, tedy až po podání žádosti o zmeškání úkonu po právní moci tohoto příkazu.
4. Žalovaný zároveň uvedl, že když se žalobce po právní moci příkazu dne 1. 2. 2022 dostavil k nahlédnutí do spisu, tento úkon zvládl bez problému česky. Oba správní orgány už úmyslně zapomínají na to, že žalobce dorazil se svým synem, který ovládá český jazyk perfektně a který výhradně komunikoval s úřední osobou. Skutečnosti po právní moci rozhodnutí navíc podle žalobce jsou irelevantní pro povinnosti a postup v řízení před vydáním rozhodnutí.
5. Za arogantní a ignorantské žalobce označil domněnky, že žalobce historicky 2x zastavovali policisté a potrestali ho příkazem na místě. Příkaz na místě je specifický a hodně zjednodušený instrument k řešení podobných přestupků a nemá nic společného s klasickým (i když příkazním) řízením před správním orgánem, nadto v poměrně závažném přestupku. Žalobce tedy opravdu s řízeními o přestupcích není obeznámen. Ani žalovaný o těchto zmiňovaných řízeních a úkonech nic neví. Úřední osoba nebyla na místě, nevyslychala k tomu žalobce ani policisty, neví, kdo další v autě jel, zda nekomunikoval za žalobce stran příkazu na místě atd.
6. Žalobci podle jeho slov uniká i to, jak jeho podnikání souvisí se znalostí českého jazyka v kvalitě dostatečné pro podobná řízení. Vystavení faktury či jednání se zákazníky žalobce a toto pro něj významné a velmi poškozující přestupkové řízení včetně sankcí, které z něj vyplývají, nelze jakkoli poměřovat. Žalovaný zcela pominul, že žalobce může a také využívá při složitějších jednáních a úkonech znalost českého jazyka svého syna či dalších osob.
7. Žalovaný podle žalobce nenapravitelně namítané vady postupu a rozhodnutí magistrátu. Doslova přepíroval původní žádost žalobce, konstatoval prvostupňové rozhodnutí a v jedné větě označil tvrzení žalobce za účelové, aniž by se jakkoli vypořádával s jednotlivými námitkami a odvolacími body. Žalobci se nedostalo řádného odůvodnění rozhodnutí. Namísto toho žalovaný znovu svaloval důsledky počínání svého a magistrátu k tíži žalobce a hledal zástupné a irelevantní argumenty. I on pominul, že žalobce jako cizí státní příslušník s nedostatečnou znalostí českého jazyka k podrobnému pročtení a

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

nastudování závažných správních rozhodnutí nebyl v původním řízení nijak poučen o právu na tlumočníka a překlady listin v řízení. Podle žalobce musí prvotní aktivitu a podnět k využití práva na tlumočníka učinit správní orgán, nikoliv účastník řízení. Chabé několikavěté poučení magistrátem na konci předmětného příkazu rozhodně nepostačuje. Možnost podání odporu a jeho možné konsekvence žalobce zjistil a byly mu vysvětleny právním zástupcem až dne 1. 2. 2022, kdy právní zástupce převzal zastoupení v předmětném správním řízení a souvisejících řízeních.

8. Žalobce poukázal na analogii trestního práva pro řízení o přestupku, konkrétně na § 28 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, podle kterého je zřejmá nutná aktivita na straně orgánů činných v trestním řízení (zde analogicky správního orgánu), nikoliv na straně obviněného. Obviněný má bez dalšího právo na překlad rozhodnutí ve věci (nepožaduje se pouze, pokud obviněný výslovně prohlásí, že překlad nepožaduje). Podle odst. 3 je pak lhůta k podání opravného prostředku navázána až na doručení překladu rozhodnutí, proti kterému opravný prostředek působí. Z toho lze podle žalobce usuzovat, že v tomto řízení prozatím ani nedošlo k právní moci příkazu a odpor by bylo možné podat bez dalšího.
9. Žalobce nikdy neprohlásil „nenutnost“ překladu a vůbec tlumočení v řízení. Ani nemohl, když mu to magistrát bez dalšího upřel. Výše popsané je podle něj zřejmým závažným důvodem ve smyslu § 41 odst. 4 správního řádu, který nastal zcela mimo jeho zavinění a který byl překážkou včasného podání odporu proti příkazu o uložení pokuty.

Vyjádření žalovaného k žalobě

10. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby pro nedůvodnost. Z napadeného rozhodnutí je podle něj zřejmé, že zmeškání úkonu nebylo prominuto proto, že tvrzený důvod nelze podřadit pod závažný důvod, který nastal bez zavinění žalobce ve smyslu § 41 odst. 4 správního řádu. Tvrzení o tom, že žalobce dne 1. 2. 2022 k nahlédnutí do spisu dorazil se svým synem, nemá ve spise oporu. Podle záznamu o provedeném nahlédnutí do spisu bylo nahlédnutí umožněno žalobci, který záznam také podepsal. Nicméně i kdyby bylo tvrzení žalobce pravdivé, stále podle žalovaného nedává odpověď na otázku, jaká překážka žalobci bránila po obdržení příkazu konat obdobně, jako se dle svého tvrzení choval při nahlédnutí do spisu, případně i tak, jak tvrdil v žalobě dále, a sice že *„může a také využívá při složitějších jednáních a úkonech znalost českého jazyka svého syna či dalších osob“*. Jestliže byl žalobce schopen pochopit obsah příkazu a hned následující den po jeho obdržení zaplatit uloženou pokutu 2 500 Kč, podle žalovaného není zřejmé, proč by neměl být schopen pochopit poučení o možnosti podání odporu a ten v zákonné lhůtě podat.
11. Tvrdí-li žalobce, že neovládá český jazyk, bylo právě na něm, aby učinil taková opatření, aby ke zmeškání úkonu nedošlo. Právo na tlumočníka není automatické, ale je třeba ho nejprve uplatnit. Podle žalovaného bylo na žalobci, který – byť v České republice žije od roku 2007 – tvrdí, že český jazyk neovládá, aby učinil taková opatření, aby v situaci, kdy nebude rozumět úřednímu dokumentu, nedošlo k prodlení se splněním povinnosti či ke zmeškání stanovené lhůty. To platí zvláště, jedná-li se o osobu jednatele společnosti s ručením omezeným, která je schopna v jiných případech řádně činit úkony vůči veřejné správě, a to ať již sama, nebo prostřednictvím jiných osob. Správní orgány podle žalovaného nemohou u osob trvale žijících na území České republiky předjímat neznalost českého jazyka.

Replika žalobce k vyjádření žalovaného

12. Žalobce v replice doručené soudu dne 22. 8. 2022 setrval na již vznesených námitkách. K vyjádření žalovaného namítl, že žalovaný pokračuje ve snůšce domněnek a tendenčních předpokladů, podle kterých, když žalobce zaplatil pokutu a je jednatelem obchodní společnosti, česky rozumí. Žalobce namítl, že podnikatel chápe (všude stejná) čísla, ale už nechápe, jak přesně se zde námitkuje, složité procesní prostředky správního práva a důsledky z nich plynoucí. K tvrzení žalovaného o chybějící opoře pro to, že nahlédnutí do spisu se zúčastnil i syn žalobce, žalobce navrhl výslech svého syna. Ten může kromě chaotického průběhu nahlédnutí do spisu ze strany magistrátu vypovídat i k (ne)schopnosti žalobce komunikovat v českém jazyce s úřady, v podnikání a běžném životě.

Posouzení věci soudem

13. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalovaný soudu do dvou týdnů od doručení příslušné výzvy nesdělil svůj nesouhlas s takovýmto projednáním, ačkoli byl ve výzvě výslovně poučen, že nevyjádří-li se v dané lhůtě, má se za to, že souhlas s rozhodnutím bez jednání byl udělen. Žalobce s rozhodnutím o věci samé bez jednání souhlasil za předpokladu, že nebude prováděno dokazování svědeckou výpovědí jeho syna. Soud přitom tento důkaz pro nadbytečnost neprovedl, neboť zjistil, že stav věci byl zjištěn v dostatečném rozsahu.
14. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlédnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s.
15. Soud v projednávané věci vycházel z toho, že podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 9. 2016, č. j. 3 As 248/2015-22, publ. pod č. 3467/2016 Sb. NSS, „*usnesení, jímž správní orgán rozhoduje o žádosti o prominutí zmeškání úkonu podle § 41 odst. 6 správního řádu, je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., pokud je zmeškaným úkonem odpor proti příkazu podle § 150 odst. 3 správního řádu (podle § 87 odst. 4 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích)*“. Tento závěr se uplatní i za účinnosti zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů. Napadené rozhodnutí tedy podléhá samostatnému soudnímu přezkumu.
16. Po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
17. Z obsahu předloženého správního spisu soud zjistil, že magistrát dne 11. 1. 2022 vyhotovil příkaz č. j. OSČ-Př/124673/4358/2021/TV, kterým žalobce uznal vinným ze spáchání přestupků podle § 125c odst. 1 písm. k) a i) bod 2 a 4 zákona o silničním provozu. Příkaz byl vypraven (tedy vydán) a žalobci doručen dne 13. 1. 2022 přihlášením do jeho datové schránky. Dne 14. 1. 2022 žalobce pokutu uloženou příkazem uhradil. Podle záznamu o provedeném nahlédnutí do spisu žalobce dne 1. 2. 2022 nahlédl do spisu. Dne 7. 2. 2022

žalobce zastoupený právním zástupcem magistrátu doručil odpor proti příkazu ze dne 11. 1. 2022 spojený s žádostí o prominutí zmeškání úkonu – podání odporu proti příkazu. Tuto žádost odůvodnil prakticky totožně jako později v nyní projednávané žalobě.

18. Magistrát usnesením ze dne 28. 2. 2022, č. j. MmM/028091/2022/OSČ-P/TV, (vypraveno dne 7. 3. 2022) rozhodl tak, že žalobci neprominul zmeškání úkonu – podání odporu proti příkazu ze dne 11. 1. 2022, č. j. OSČ-Př/124673/4358/2021/TV. Své rozhodnutí odůvodnil tím, že žalobce má v České republice evidován pobyt ode dne 12. 12. 2007. Ode dne 17. 7. 2014 je jediným jednatelem společnosti TRANDAFIR klempířské práce s.r.o., kterou zastupuje samostatně. Dne 1. 2. 2022 se žalobce dostavil na magistrát, kde s ním bylo hovořeno. Žalobce se nikterak nezmiňoval, že by českému jazyku a písmu nerozuměl, podle magistrátu naopak rozuměl všemu, co mu bylo kladeno za vinu. Nahlédl do spisu a pořídil si kopii spisového materiálu. Dále magistrát uvedl, že žalobce měl v kartě řidiče tři záznamy, z čehož dva přestupky byly pravomocně ukončené příkazem na místě. Žalobce proto na místě dopravního přestupku musel s přestupkem souhlasit a je seznámen s činností Policie ČR a právními předpisy České republiky. To, že by nerozuměl českému slovu, nevyplývá ani z úředního záznamu o podání vysvětlení ve věci dopravní nehody, které dne 17. 10. 2021 učinil před policejním orgánem. Magistrát proto na straně žalobce neshledal závažné důvody, které nastaly bez jeho zavinění a zabránily mu včas podat odpor proti příkazu ve smyslu § 41 odst. 4 správního řádu. Proti tomuto usnesení podal žalobce včasné odvolání, ve kterém opět uvedl obdobné námitky jako později v žalobě.
19. Dále se soud zabýval otázkou přezkoumatelnosti vydaných rozhodnutí, přičemž vycházel z toho, že správní řízení tvoří jeden celek. To v první řadě znamená, že případné nedostatky v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí může napravit odvolací správní orgán. V druhé řadě z tohoto pravidla plyne, že odvolací správní orgán nemusí slepě opakovat argumentaci správního orgánu prvního stupně, jestliže se s ní ztotožní. Pokud tedy odvolací námitky korespondují s námitkami, které účastník řízení uplatňoval již v prvostupňovém řízení, a správní orgán prvního stupně ve svém rozhodnutí uvedl důvody, proč těmto námitkám nepřisvědčil, nelze považovat odpovídající odvolací námitky za nevypořádané, jestliže se odvolací orgán s hodnocením prvostupňového orgánu ztotožnil.
20. Pokud tedy žalovaný do svého rozhodnutí převzal právní názor magistrátu a odůvodnění jeho rozhodnutí a ztotožnil se s nimi s tím, že tvrzenou neznalost českého jazyka a s ní spojenou nemožnost účinné obrany proti správnímu rozhodnutí označil za účelovou, nelze to považovat za ignorování odvolacích námitek, neboť právě odkazovaná argumentace magistrátu se s identickými námitkami žalobce vypořádává. Žalovaný navíc argumentaci magistrátu rozvinul, když poukázal na to, že žalobci nic nebránilo minimálně vznést u magistrátu ohledně doručeného příkazu dotaz stejně tak, jako se následně domluvil na nahlédnutí do spisu. Účastník s popsánými zkušenostmi podle žalovaného musí mít alespoň základní schopnost se v jednání s českými úřady orientovat. Pokud nechal lhůtu pro podání odporu marně uplynout, pak sám na obhajobu svých práv rezignoval a sám se připravil o možnost pokračování v řízení. Z čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod žalovaný dovozoval, že aby se žalobce mohl svého práva na vedení řízení v jiném jazyce než českém domáhat, musel by jeho uplatnění nejprve výslovně požadovat. To se v daném případě nestalo, byť k tomu měl příležitost již při jednání s policií. Správní orgány podle žalovaného nemohou předjímat, kdo a v jakém jazyce bude chtít vést řízení, zvláště za popsáných okolností. Právo na tlumočníka není automatické, dotčená osoba se ke svému právu musí vždy přihlásit. Opačný postup by pak mohl vést až k tomu, že správní orgán bude vést řízení v jazyce, který účastník nejenže nepožaduje, ale v podstatě vůbec

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

nechce. Toto odůvodnění považuje soud za dostatečné. Napadené rozhodnutí tak podle soudu z namítaného důvodu rozhodně nelze považovat za nepřezkoumatelné.

21. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu dále platí, že „z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů a jaké úvahy jej vedly k uložení sankce v konkrétní výši“ (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2010, č. j. 9 As 66/2009-46, ze dne 4. 2. 2010, č. j. 7 Afs 1/2010-53, nebo ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109). Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů má místo zejména tehdy, opomene-li správní orgán či soud na námitku účastníka zcela (tedy i implicitně) reagovat (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64). Přehlédnout pak nelze ani fakt, že správní orgány a soudy nemají povinnost vypořádat se s každou dílčí námitkou, pokud proti tvrzení účastníka řízení postaví právní názor, v jehož konkurenci námitky jako celek neobstojí. Takový postup shledal ústavně konformním i Ústavní soud v nálezu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08: „Není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná.“ (srov. také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 As 221/2014-43).
22. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-74). Není přípustné institut nepřezkoumatelnosti libovolně rozšiřovat a vztáhnout jej i na případy, kdy se správní orgán, resp. soud podstatou námitky účastníka řízení řádně zabývá a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka za správnou, byť výslovně v odůvodnění rozhodnutí nereaguje na všechny myslitelné aspekty vznesené námitky a dopustí se dílčího nedostatku odůvodnění. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat.
23. O nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí přitom nelze hovořit, když závěr žalovaného i důvody, které k němu vedly, jsou z jeho rozhodnutí zcela zřejmé, což ostatně žalobci umožnilo s nimi v žalobě věcně polemizovat. Žalobci tedy bylo zřejmé, že zmeškání úkonu – podání odporu proti příkazu ze dne 11. 1. 2022, č. j. OSČ-Př/124673/4358/2021/TV, mu prominuto nebylo proto, že magistrát v jeho tvrzeních o ignorování a nepoučení jeho osoby o právu na tlumočníka na překlady listin v řízení neshledal závažné důvody, které nastaly bez jeho zavinění a zabránily mu včas podat odpor proti příkazu ve smyslu § 41 odst. 4 správního řádu, a to bez ohledu na to, že ve výroku prvostupňového rozhodnutí je ne zcela přiléhavě uvedeno, že zmeškání úkonu – podání odporu proti příkazu o uložení pokuty se nepromítá podle § 41 odst. 2 správního řádu.
24. Na srozumitelnost vydaných rozhodnutí – žalobce ji ostatně ani nenamítal, pouze na ni pro kontext poukázal – pak nemá vliv ani zjevně s věcí nesouvisející konstatování magistrátu uvedené v poslední větě 5. odstavce 3. strany jeho rozhodnutí, kde se magistrát zřejmě v důsledku nedokonalé práce se vzory zmínil o žádosti o přijetí do služebního Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

poměru. Totéž platí pro uvedení zjevně chybného data vydání příkazu ze dne 11. 1. 2022, č. j. OSČ-Př/124673/4358/2021/TV, jak je uvedeno na 2. straně napadeného rozhodnutí.

25. Soud se dále zabýval tím, zda žalovaný pochybil, když nevyhověl žalobcově žádosti o prominutí zmeškání lhůty k podání odporu proti příkazu ze dne 11. 1. 2022, č. j. OSČ-Př/124673/4358/2021/TV.
26. Podle § 41 odst. 2 správního řádu může účastník o prominutí zmeškání úkonu požádat do 15 dnů ode dne, kdy pominula překážka, která podateli bránila úkon učinit. S požádáním je třeba spojit zmeškaný úkon, jinak se jím správní orgán nezabývá. Zmeškání úkonu nelze prominout, jestliže ode dne, kdy měl být úkon učiněn, uplynul jeden rok.
27. Podle § 41 odst. 4 správního řádu správní orgán promine zmeškání úkonu, prokáže-li podatel, že překážkou byly závažné důvody, které nastaly bez jeho zavinění.
28. Článek 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod stanoví, že kdo prohlásí, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, má právo na tlumočníka.
29. Podle § 16 odst. 1 správního řádu se v řízení jedná a písemnosti se vyhotovují v českém jazyce. Účastníci řízení mohou jednat a písemnosti mohou být předkládány i v jazyce slovenském.
30. Podle § 16 odst. 3 správního řádu platí, že každý, kdo prohlásí, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, má právo na tlumočníka zapsaného v seznamu tlumočnicků, kterého si obstará na své náklady. V řízení o žádosti si žadatel, který není občanem České republiky, obstará tlumočníka na své náklady sám, nestanoví-li zákon jinak.
31. Žalobce v žalobě poskytuje poměrně rozsáhlý výklad právní úpravy související s právem účastníka řízení na tlumočníka. Pomíjí přitom však to, že primární aktivitu, kterou by správní orgány upozornil na potřebu tlumočení, měl vyvinout právě on sám, což neučinil. Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 29. 7. 2004, č. j. 5 Azs 52/2004-45, publ. pod č. 376/2004 Sb. NSS, shrnul, že *„ze zákonné dikce článku 37 Listiny, upravujícího právo toho, kdo prohlásí, že neovládá jazyk, je patrné, že toto právo nemůže být prosazeno pouhou nečinností stěžovatelky, ale naopak uskutečnění tohoto práva je podmíněno jejím výslovným projevem vůle. V projednávaném případě však stěžovatelka nenaplnila požadavek na ustanovení tlumočníka podle čl. 37 odst. 4 Listiny, neboť neprohlásila, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání“*. Podle rozsudku téhož soudu ze dne 27. 1. 2004, č. j. 6 A 17/2000-54, publ. pod č. 341/2004 Sb. NSS, pak platí, že *„pokud účastník neprohlásí, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, a tato skutečnost nevyplývá ani z obsahu správního spisu, není tím porušeno právo účastníka řízení na tlumočníka (čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod)“*.
32. Ze všech skutečností, se kterými správní orgány pracovaly, přitom nevyplývalo, že by potřeba tlumočníka byla zjevná, a v řízení tedy sama vyplynula najevo. Takovýto závěr nelze činit z pouhé skutečnosti, že žalobce je cizím státním příslušníkem (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 11. 2003, č. j. 7 Azs 17/2003-40, publ. pod č. 519/2005 Sb. NSS). Ve skutečnosti tomu bylo spíše právě naopak: již před vydáním příkazu magistrát vycházel z toho, že žalobce má na území České republiky evidován dlouholetý pobyt, podniká zde a působí jako jediný jednatel společnosti TRANDAFIR klempířské práce s.r.o., je schopen podat vysvětlení policejnímu orgánu, aniž by vyvstaly pochybnosti o tom, že by rozuměl českému jazyku, atd.
33. Před podáním žádosti o prominutí zmeškání úkonu navíc bylo zjištěno, že žalobce je držitelem datové schránky, kterou aktivně využívá (viz doručení příkazu), na příkaz je schopný obratem reagovat uhrazením pokuty a též je schopen si z vlastní iniciativy u Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

správního orgánu sjednat a – opět aniž by upozornil na potřebu tlumočení – absolvovat nahližení do správního spisu.

34. I podle soudu je zřejmé, že žalobce musel minimálně za účelem legalizace svého dlouholetého pobytu na území České republiky a provozování podnikatelské činnosti tamtéž absolvovat mnohá jednání se správními orgány, přiměřeně se orientovat v platných právních předpisech a přirozeně být schopen komunikovat se svými zákazníky. Z popsanych skutečností stejně tak vyplývá minimálně ta skutečnost, že žalobcova míra porozumění došlému příkazu musela být alespoň taková, aby byl schopen se o významu došlého rozhodnutí poradit s osobou, která český jazyk ovládá bez problémů, či směrem ke správnímu orgánu alespoň artikulovat potřebu tlumočení.
35. Podle § 150 odst. 4 správního řádu musí příkaz obsahovat poučení, v němž správní orgán uvede, že je možné proti příkazu podat odpor, v jaké lhůtě je možno tak učinit, od kterého dne se tato lhůta počítá a u kterého správního orgánu se odpor podává. Jestliže je vydání příkazu prvním úkonem v řízení, nelze v něm uložit povinnost nahradit náklady řízení.
36. Povinnou součástí poučení účastníka řízení ve vydaném příkazu tedy není poučení o právu na tlumočníka. Zároveň ale platí, že povinností správního orgánu podle § 4 odst. 2 správního řádu je dotčené osobě poskytnout přiměřené poučení o jejích právech a povinnostech, je-li to vzhledem k povaze úkonu a osobním poměrům dotčené osoby potřebné. Jak ale již bylo uvedeno výše, potřeba tlumočení žalobci ze skutečností zjištěných magistrátem nevyplynula.
37. Soud proto stejně jako správní orgány dospěl k závěru, že na straně žalobce neexistovaly závažné důvody, které nastaly bez jeho zavinění a které mu zabránily včas podat odpor proti příkazu ve smyslu § 41 odst. 4 správního řádu. Shodně s Nejvyšším správním soudem tak lze uzavřít, že *„práva nemohou být vnucována orgánem veřejné moci; právo musí být nejprve uplatněno, aby vznikla povinnost orgánu veřejné moci jej respektovat, a to v situaci, kdy je shledáno, že ten, kdo se práva dovolává, skutečně jej využít potřebuje“*, (srov. rozsudek ze dne 30. 10. 2014, č. j. 6 As 149/2014-21) a že *„určité důsledky své nevhodnosti, spočívající v tom, že nerozumí jazyku, v němž se vede řízení, musí dotyčná osoba snášet a že je musí kompenzovat vlastní zvýšenou aktivitou v řízení. Zejména je po ní spravedlivé požadovat, aby skutečnost, že jazyku, v němž se vede řízení, nerozumí, dala příslušnému orgánu najevo, je-li schopna tak učinit“* (srov. rozsudek ze dne 26. 10. 2007, č. j. 2 Afs 36/2007-86, publ. pod č. 2539/2012 Sb. NSS).
38. Soud na základě výše uvedeného uzavírá, že žalobce podal odpor proti příkazu opožděně, přičemž nesplnil podmínky stanovené v § 41 správního řádu a umožňující zmeškání lhůty k podání odporu proti příkazu prominout. Ve světle toho, že žalobce na doručený příkaz dokázal obratem reagovat tak, že hned následujícího dne uhradil uloženou pokutu, je třeba jeho žalobní tvrzení o tom, že odpor proti příkazu včas nemohl podat pro nedostatečnou znalost českého jazyka, nadto označit za zcela účelová.
39. Z uvedených důvodů soud žalobu vyhodnotil v mezích uplatněných žalobních bodů jako zcela nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
40. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly, ani jejich náhradu nepožadoval, a proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 7. listopadu 2022

Ing. Mgr. Martin Jakub Brus, v. r.
předseda senátu